

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ em. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Eugeniu Carada. — Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane. — *Cronica:* Inapoierea guvernatorului. Impunerile pe 1937/38. Prima Ardeleană S. A. Consiliul Economic Superior. Acord financiar româno-german. Conferința Micii Înțelegeri. O fabrică de pneumatice. Un pod peste Dunăre. Numărul șomerilor din lume. Bursa. *Bilanș:* „Patria”, inst. de credit și econ., s. a. Blaj.

Eugeniu Carada.*)

Implinesc un mandat al Băncii „Albina” din Sibiu — această viguroasă expresiune a spiritului de organizare financiară-economică a Românilor dintre Carpați și Tisa — aducând cuvântul de recunoștință amintire din partea Transilvaniei la prasnucul creștinesc al desvălirii statului lui Eugeniu Carada, marele talent financiar dăruit neamului nostru de Oltenia, cea pururea gata de jertfă și de luptă pentru biruința românismului.

Cele mai vechi așezăminte de credit, în cuprinsul României, s'au ivit în nordul Carpaților, unde în prima jumătate a veacului XIX au luat ființă două bănci: una în Brașov la 1837 (Kronstädter Allgemeine Sparkassa) și alta în Sibiu la 1841 (Hermannstädter Allgemeine Sparkassa).

Înainte de înființarea acestor bănci necesitățile de credit le satisfăceau organizațiile breslelor pentru membrii lor, iar pentru ceilalți cetățeni cămătarii și bancherii particulari.

*J Cuvântare comemorativă rostită de Prof. I. Lupăș, cu prilejul desvălirii statului lui Eugeniu Carada în Craiova, la 28 Martie 1937.

Organizarea financiară prin institute de credit și economii s'a început la Români din Transilvania în jumătatea a doua a veacului XIX, la 1872 când s'a înființat la Sibiu cea mai veche bancă românească — dintre câte există în timpul de față, — banca „Albina” cu un capital social de fl. aur 300.000.—, sporit în cursul timpului de mai multe ori, până la cifra de 100.000.000.— Lei la cât a fost urecat prin ~~votul~~ ~~adunării~~ generale din primăvara anului 1929.

Necesitatea unor așezăminte similare fusese accentuată și în răsăritul Carpaților. Se implineste tocmai un secol, de când curajosul făuritor de proiecte îndrăznețe pentru o radicală reorganizare politică, religioasă și culturală-economică, Moldoveanul Leonte Radu cerea, la 1837, în plănuita sa „Conjurațiune confederativă” să fie opriți Evreii „a posesiei în Moldova moșii cu safe” și nu uita să adauge, că pentru înlesnirea creditului ar fi de neapărată trebuință „un banc de împrumutare prin bancheri străini, însă cu folositoare condiții”.

În programul revendicațiilor politice și economice din 1848 se formulase din nou cererea ca „banii de rezervă să fie întrebuințați în formarea unei bănci de scont pentru înlesnirea neguțătorilor în înflorirea comerțului”, subliniindu-se postulatul relativ la „înființarea unui banc național pe cel mai sigur temei”.

După 17 ani (la 19 Octombrie 1865) Banca României, o filială a Băncii Imperiale Otomane din Constantinopol, repre-

zentată prin Adolf Herz și Jacques Löbel, obținuse pe termen de 30 de ani privilegiul să emită bilete, plătibile în monedă la București, obligându-se a răscumpăra cu 2.000.000 — Lei acest privilegiu, de care nu a putut face însă uz, deoarece după răsturnarea lui Cuza-Dodă guvernul provizoriu îl suspendase. Banca României a primit la 1869 o despăgubire de 750.000 — franci, și a continuat operațiunile numai ca bancă comercială.

Prin înființarea *Creditului Funciar Român* la 1873, fără sprijinul vre-unui consorțiu străin, numai prin libera asociațiune mutuală a proprietarilor interesați la propria lor ajutorare — Ioan Ghica și Dimitrie Sturza au reușit să facă dovada, că un așezământ național de credit este cu puțință și fără ajutorul străin; trezind astfel o binefăcătoare încredere în propriile puteri financiare ale Țării.

Ion C. Brătianu ceruse încă dela începutul anului 1861 înființarea unei Bănci Naționale. După ce experiențele făcute în războiul de independență puseseră și mai mult în evidență necesitatea acestei instituțiuni, a aflat momentul potrivit să prezinte la 27 Februarie 1880 proiectul de lege pentru înființarea ei.

Opinia publică nu părea totuși destul de înțelegătoare. S'au auzit chiar în sinul corpurilor legiuitoare, glasuri spunând că nu ar fi sosit încă momentul pentru înființarea Băncii Naționale, care ar fi o instituțiune pe cât de „delicată, pe atât de provocantă“. Deputatul Vasile Boerescu afirma însă pe bună dreptate că, *dacă este ceva de regretat, e faptul că o asemenea bancă nu s'a înființat mai de vreme.*

Părerea lui Boerescu era împărtășită de fondatorul și primul director al băncii „Albina“ din Sibiu, de Visarion Roman, care adresase lui Gheorghe Barișiu încă din vara anului 1879 (13. VI), când acesta se afla în București la ședințele Academiei Române, o scrisoare oferindu-și serviciile pentru proiectata „bancă de scont și circulațiune“. Partidul liberal astăzi la Guvern — seria D. Roman — își va face de sigur datoria mai bine în astă privință și se va ști feri să nu cadă în eroarea conservatorilor, ca din instituturile lor să facă *cuiburi de ovrei* cum a devenit astăzi „Dacia“ și „România“. Partidul liberal va înființa

instituturile naționale *numai prin Români și pentru Români.* Acum vin la o rugare confidențială, pe care dacă o veți găsi cu cale a o împlini, Vă voi mulțumi, iar încât nu, vă rog a nu o mai spune nimănui. Eu aș primi cu multă plăcere compunerea unui statut pentru o casă de economii în București și, când mi s'ar oferi la aceeaș sau postul de director sau de alt funcționar cu mai bună plată decum am astăzi, m'ași decide a trece cu totul în România, unde voi găsi desigur o sferă mai largă de activitate.. După științele și experiențele mele de până aci aș putea garanta cu viața mea, că voi întocmi Sparkassa proiectată astfel, încât să o poată vedea și lauda oricare bărbat de specialitate din Europa și că în 5—10 ani acțiunile ei s'ar urca la cursul acțiunilor primelor case de economii din Viena și Budapesta. Niciodată, dle Barișiu, nu veți fi mulțumit de o faptă ce ați făcut, ca de aceasta. Totul ce se cere la început, sunt numele a 5—6 bărbați de vază și de trecere, cari să facă pe comitetul fondatorilor. Sacrificii de bani nu se cer; totul se va face neforțat, de sine însuși. Pe lângă o înțeleaptă procedură publicul bucureștean și din toate părțile României va subscrie capitalul în timp scurt. Ce să vă mai înșir multe? Dacă în împrejurările noastre foarte grele de aici mi-a succedat cu concursul câtorva bărbați cu renume a vedea subscris capitalul de 300.000 fl. și vărsat în timp relativ scurt și dacă institutul „Albina“ a făcut progresele văzute, cu cât mai mult și mai ușor și mai bine se va putea executa asemenea întreprindere în București!... Vorbiți, vă rog, cu dl Rosetti și Brătianu etc. și dacă se face lucrul, vă voi fi mulțumitor într'un mod, cum nici nu puteți eugeta“....

Dacă dorința exprimată în scrisoarea lui Visarion Roman către Gh. Barișiu nu s'a putut împlini, în schimb soarta a voit, ca la cârma Băncii Naționale să aibă rol hotărâtor fiul Craiovei, Eugeniu Carada care în cele dintâu trei decenii de existență ale acestei instituțiuni importante nu a dat nici un moment uitării suferințele, luptele și năzuințele spre progres ale Românilor dintre Carpați și Tisa. Dimpotrivă le-a sprijinit din toate puterile și cu toate ocaziile.

È adevărat cuvântul ce s'a rostit despre activitatea lui Eugeniu Carada, a cărui viață s'a început cu avântul versurilor patriotice, pentruca să se sfârșească în acelaș avânt al cifrelor... patriotice.

Ne răsună și acum plăcut în memorie versurile lui, proprii a înflăcărării anii copilăriei și ai tinerețelor noastre:

La oaste țara ne chiamă, aștept frați Români
Să ne batem fără teamă cu orice păgân.
I-ași viteaza săbinoară, oștean dragul meu,
Și-ți dă pentru țărișoară scump sângele tău,
Pentru dulcea țărișoară și steagul străbun,
Mergi cu dragă întimoară, măi frate Român!...

Suma de 700.000 Lei aur, dăruită din partea lui Eugeniu Carada, cu diferite prilejuri pentru așezămintele culturale și scopurile naționale-patriotice ale Românilor dintre Carpați și Tisa (cf. volumul comemorativ pp. 352—353) justifică afirmațiunea că viața lui a fost „o entuziastă odă cântată celui mai curat naționalism și cald patriotism, o apologie a spiritului de abnegație și sacrificiu”. (cf. prefața aceluiaș volum p. XIV).

Diața neuitatului naționalist și filantrop rămâne pilduitoare nu numai prin ceea ce a isbutit să înfăptuiască în cursul celor 73 de ani de muncă fără preget, închinată binelui obștesc, ci și prin metoda creștinească, de cea mai desăvârșită discrețiune, a omului obicinuit să-și reverse binefacerile asupra semenilor săi fără a da vre-odată uitării, porunca Evangheliei:

„să nu știe stânga ce face dreapta ta!”

Revista anilor noștri de studii universitare din Budapesta „*Lucașărul*” întemeiat de Octavian Goga și generația sa, publica în numărul din 16 Martie 1910 următoarea apreciere justă despre personalitatea decedatului Eugeniu Carada: „La 12 Februarie v. 1910, în vârstă de 73 ani, a încetat din viață, în București, unul dintre marii oameni de cari a avut parte poporul nostru: Eugeniu Carada. La noi nu s'a prea vorbit mult de dânsul, fiindcă nu a fost omul care săvârșește fapta bună pentru a se vorbi de numele lui cu admirație, pentru a-l preamări ca pe un idol național. Eugeniu Carada a luat parte la conducerea destinelor poporului nostru în cea mai desăvârșită făcere și totuși în cea mai deplină con-

știință a uriașei lui puteri sufletești, pe care se răzimbau mulți dintre cei ceculegeau în ochii lumii laurii isbânzilor. A fost un general, pe care nu l-a văzut nimeni pe câmpul de războiu, dar în mâinile căruia se concentrău toate mișcările oștirilor ce dădeau lupta în viață pentru înaintarea și întărirea poporului românesc.

„Pentru noi ardelenii nu a avut numai dragostea oficială a „fraților de acelaș sânge”, nu ne-a iubit numai cu vorbe frumoase și mari. Carada a fost unul dintre rari oameni din România, care ne-a cunoscut și ne-a iubit cu adevărat. Iubirea lui și-a dovedit-o prin sfaturi bune și prin ajutoare desinteresate”.

Această apreciere o aducem și în clipa de față în numele unei generațiuni întregi drept închinare memoriei lui Eugeniu Carada, a cărui înfățișare veșnică în bronzul acestei statui va forma de azi înainte una dintre cele mai alese podoabe pentru glorioasa *Cetate a Banilor*.

Prof. Dr. I. LUPAȘ.

Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

CURTEA DE CASAȚIE S. II.

Desființarea licitației imobiliare a debitorilor intrați în conversiune.

In conformitate cu art. 68 din Legea lichidării datoriilor agricole și urbane, licitația imobiliară ținută înainte de 7 Aprilie 1934 nu se poate desființa, chiar dacă n'a fost întabulat dreptul de proprietate în favorul cumpărătorului, dacă acea licitație a rămas definitivă conform art. 180 din Legea exec. LX: 1881 prin neatăcarea în termen a licitației cu contestație sau prin respingerea definitivă a contestației. Art. 15, al. II din Legea lichidării datoriilor nu poate avea aplicare retroactivă și se referă numai la decăderile debitorilor conversioniști, cari n'au plătit la termen ratele fixate prin legea lichidării datoriilor.

Curtea, în complexul de divergență prevăzut de art. 15 din legea sa organică, a luat în cercetare motivele de casare formulate de I. Gogota în recursul făcut în contra sentinței cu No. 2343 din 29 Februarie 1936 a Tribunalului Brașov și anume chestiunea de a se ști dacă dispozițiunea art. 15 al. II. din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 este generală sau specială, iar pe de altă parte, în cazul când această dispozițiune ar avea un caracter general, dacă încheierea despre care se vorbește în art. 15 al. II trebuie să fie definitivă și irevocabilă sau este suficient să existe o încheiere de întabulare chiar su-

Proprietate
a în dr
nr.

pusă unei căi de atac pentru ca imobilul urmărit să poată fi considerat ca trecut în patrimoniul adjudecatarului.

DELIBERÂND: Având în vedere că din sentința atacată cu recurs rezultă că, în urma cererii făcute de creditorul Vasile Chirculescu, Judecătoria mixtă Brașov, secția cărților funduare, ordonând vânzarea prin licitație publică a imobilului din Brașov, proprietatea debitorului Ioan Gogotă, prin procesul verbal din 18 Ianuarie 1932, imobilul a fost adjudecat asupra creditorului pe prețul de Lei 565.000.—.

Că, debitorul făcând contestație contra licitației cu privire la cuantumul prețului de strigare a imobilului scos în vânzare, judecătoria a respins contestația prin încheierea No. 531 din 27 Ianuarie 1932, confirmată de Tribunalul Brașov S. II. prin hotărârea No. 352 din 5 Martie 1932.

Că, apoi prin hotărârea No. 352 din 6 Iunie 1932, Tribunalul a respins cererea debitorului de a se suspenda executarea.

Că, prin deciziunea cu No. 617 din 13 Oct. 1932 această Înalță Curte S. II. a respins recursul contra hotărârei de mai sus a Tribunalului din 5 Martie 1932 și a luat act de declarația debitorului că-și retrage recursul făcut contra hotărârei aceluiași Tribunal din 6 Iunie 1932.

Că, prin încheierea din 15 Iulie 1933 Judecătoria constatând, că nu s'a făcut supraofertă și că în urma deciziunii de mai sus a Inaltei Curți vânzarea a rămas definitivă, a fixat desbaterea serială, iar prin încheierea din 11 Noemvrie 1933, constatând, că adjudecatarul a depus prețul și taxele legale, judecătoria a dispus întabularea pe numele acestuia a imobilului vândut.

Că, recursul făcut de debitor contra acestei din urmă încheieri a fost anulat de Tribunal ca netimbrat prin încheierea din 13 Ianuarie 1934, casată de această secțiune prin deciziunea No. 1280/1935, pe considerațiunea că pentru termenul fixat pentru judecarea recursului la Tribunal procedura nu a fost îndeplinită în conformitate cu legea.

Având în vedere, că din procesul verbal din 29 Februarie 1936 rezultă, că înaintea Tribunalului debitorul recurent a susținut că vânzarea nu este perfectă întrucât nu s'a făcut întabularea, și a cerut desființarea măsurilor de urmărire în baza legii din 7 Aprilie 1934.

Că, Tribunalul, judecând ca instanță de trimitere, a respins recursul ca nefondat, prin încheierea cu No. 2343 din 29 Februarie 1936, argumentând, că din moment ce licitația a rămas definitivă și s'a dispus desbaterea serială, imobilul a eșit din proprietatea debitorului urmărit și a trecut în proprietatea adjudecatarului, formalitatea serierii și întabulării neprivind și neinfluențând dreptul câștigat al adjudecatarului, iar motivul prin care debitorul susținea că intră în conversiune urmează să fie înlăturat, art. 15 din legea din 7 Aprilie 1934, invocat de debitor, nefiind aplicabil în spe-

ând în vedere că în contra acestei din urmă încheieri debitorul a făcut recursul de față, susținând că încheierea de casare, că prin soluțiunea dată Tribunalului este o eroare grosieră de drept și exces de putere, violat legea, deoarece urmărirea nu poate fi terminată și adjudecatarul nu devine proprietarul imobilului urmărit, decât la data rămânând în vigoare hotărârii de întabularea dreptului de proprietate a umele său, și în consecință, dânsul a făcut recursul la Înalta Curte, în Februarie 1936, în recursul

făcut la Tribunal contra încheieri de întabulare, beneficiul legii din 7 Aprilie 1934, ale cărei condițiuni le întrunește.

Că, la termenul de 27 Octomvrie 1936 această secțiune a constatat, că s'a ivit divergența de opinii asupra chestiunii dedusă prin motivele de casare și anume de a se ști pe de o parte, dacă dispozițiunea art. 15 al. II din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, promulgată la 7 Aprilie 1934, — după care „prin adjudecarea definitivă în teritoriile unde ființează cartea funduară se înțelege încheierea prin care se ordonă întabularea dreptului de proprietate în favoarea cumpărătorului”, — este o dispozițiune generală sau specială, iar pe de altă parte și în cazul când această dispozițiune ar avea un caracter general, dacă încheierea despre care se vorbește în art. 15 al. II, trebuie să fie definitivă și irevocabilă sau este suficient să existe o încheiere de întabulare chiar supusă unei căi de atac pentru ca imobilul urmărit să poată fi considerat ca trecut în patrimoniul adjudecatarului.

Având în vedere că legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, — singura invocată, după cum se arată și în motivele de casare, de recurent înaintea Tribunalului, dispune prin art. 68 și 69 că chestiunea dacă debitorul îndeplinește condițiunile spre a intra în prevederile legii, poate fi ridicată înaintea instanțelor de fond sau de urmărire, în orice stadiu al pricinii, iar în cazul că în contra ordonanțelor de adjudecare există recurs introdus în termen, pendinte în fața Inaltei Curți, aceste ordonanțe vor fi declarate desființate de Înalta Curte, în urma cererii debitorului, formulată în termen de cel mult două luni dela promulgarea legii, sub forma unui motiv special de casare, la care să se alature actele doveditoare că debitorul întrunește condițiunile legii.

Considerând, prin urmare, că din textele de mai sus rezultă că în cazul când o vânzare silită a avut loc, beneficiul acestei legi poate fi invocat în tot cursul urmăririi, până în momentul în care bunul adjudecat a trecut în mod definitiv din patrimoniul debitorului în acela al adjudecatarului.

Considerând, că deși art. 15 din aceeași lege prescrie în alin. II că „Prin adjudecarea definitivă în teritoriile unde ființează cartea funduară, se înțelege încheierea prin care se ordonă întabularea dreptului de proprietate în favoarea cumpărătorului”, totuși din cuprinsul primului alineat al aceluiași articol, și al art. anterior 14, cât și din împrejurarea că ambele aceste articole fac parte din secțiunea II a capitolului I, intitulată: „Urmărirea sumelor datorate la debitorii agricoli și decăderile rezultând din neplata lor”, reese că dispozițiunea din alin. II de mai sus nu poate fi aplicabilă decât în cazul când debitorul a pierdut beneficiul legii din cauza neplății la scadență a uneia sau mai multor rate.

Că, în consecință, cu privire la chestiunea de a se ști până când poate fi invocat beneficiul legii urmează a fi avute în vedere dispozițiunile de mai sus ale art. 68 și 69 cari fac parte din ultima secțiune intitulată: „Dispozițiuni generale și transitorii”.

Că, în atari condițiuni, urmează a vedea care este momentul în care, după legiuirile în vigoare în Ardeal, imobilul scos în urmărire și vândut prin licitație publică trece în mod definitiv în patrimoniul adjudecatarului.

Având în vedere că art. 170 din legea de execuție în vigoare în Ardeal, dispune că după expirarea ter-

menului fixat pentru supraofertă, dacă în răstimp nu s'a făcut vre-o ofertă mai mare, imobilul se declară cumpărat de către cel ce a oferit maximum și prin aceasta licitația se declară terminată; că, după art. 178 în termen de 8 zile dela terminarea procedurii de licitație, se poate face contestație contra licitației, care poate fi anulată pentru motivele de formă enumerate de art. 179; art. 180 prescrie că dacă în termenul de mai sus nu se face contestație, instanța cărților funduare, dacă condițiunile de licitație nu prevăd altfel, eliberează cumpărătorului certificatul de cumpărare în baza căruia cumpărătorul va putea să ia în posesie imobilul, punerea în posesie făcându-se prin delegatul judecătoresc care la nevoie se poate folosi chiar de forța publică, art. 181 prevede că dacă imobilul licitat este închiriat sau arendat, chiriașii sau arendașii sunt obligați să cedeze cumpărătorului, în condițiunile prevăzute în lege, dreptul de folosință și că chiria devenită scadentă după ziua de licitație se cuvine cumpărătorului.

Că, în fine, art. 182 din aceeași lege prescrie că dacă licitația a devenit definitivă și cumpărătorul a satisfăcut condițiunile de licitație, în deosebi a plătit prețul de cumpărare, instanța cărților funduare dispune din oficiu înscrierea în cărțile funduare a dreptului de proprietate al cumpărătorului asupra imobilului, iar art. 184 dispune ca impozitele ce grevează imobilul și devin scadente din ziua licitației, se vor suporta de cumpărător.

Considerând, că din textele de mai sus rezultă, că imobilul vândut prin licitație publică trece în mod definitiv din proprietatea debitorului în aceea a adjudecatarului din momentul în care licitația a rămas definitivă, fie prin nefacerea în termenul legal a contestației contra licitației, fie prin respingerea contestației, fără ca acest drept al adjudecatarului să fie condiționat de intabularea lui în cartea funduară, intabulare care urmează a fi făcută chiar din oficiu de către instanța cărții funduare.

Că, prin urmare, în speță fiind constatat că licitația a rămas definitivă încă din 13 Octomvrie 1932 când Inalta Curte, prin decizia cu Nr. 617 a confirmat încheierea de respingere a contestației la licitație, debitorul nu mai putea ulterior, pe calea contestației la intabulare să invoace beneficiul legii lichidării datoriilor agricole și urbane și în consecință instanța de fond a făcut o justă aplicațiune a legii prin soluționarea dată.

Că, din momentul ce înaintea instanței de trimitere debitorul recurent nu a invocat decât legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, partea ultimă a motivelor de casare prin care recurentul susține că Tribunalul a violat și legile din Decemvrie 1932 și Aprilie 1933, urmează să fie înlăturată.

Că, astfel ambele aceste legi sunt posteroare rămânerii definitive a licitației.

Că, dar motivele de casare devin neîntemeiate și recursul urmează a se respinge.

Având în vedere și cererea intimatului de a i se acorda cheltueli de judecată, pe cari apreciind, Curtea le fixează la suma de 5,000 Lei (cinci mii).

Pentru aceste motive curtea respinge recursul.

Dată și citită în ședința publică, 12 Ianuarie 1937.

Decizia civilă Nr. 28 — 1937, dosar Nr. 2174 — 1936. Președinția dlui N. Stănilă; Membrii prezenți dnii N. Bădescu — Roșiori, T. Radu, St. Bonca, D. Cihodariu, M. Mosgos, D. Niculescu, I. Strelicescu, St. Stănescu,

G. Volenti, A. Lerescu; consilieri: Procuror dl V. Șovrea Advocați: pentru recurent dl Zeno I. Rusu; pentru intimat d-nii Istrate Micescu, V. Glăjariu și Chirculescu.

NOTĂ. Deciziunea de mai sus, dată în complex de divergență, rezolvă o problemă mult discutată și care a dat naștere la conflicte fără de sfârșit nu numai între creditori și debitori, ci și dintre alte categorii de interesați: cumpărătorii de imobile în licitație judiciară, cari la rândul lor au putut să vândă aceste imobile altor persoane. Această deciziune rezolvă într'un mod fericit cum este de a se interpreta art. 68 din Legea lichidării datoriilor, care prevede desființarea măsurilor de executare și art. 15 din aceeași lege. Anume aproape toți debitorii urmăriti a căror imobile au fost vândute prin licitație, au cerut anularea acestor licitații, dacă nu era intabulat în mod definitiv dreptul de proprietate în favorul adjudecatarului, invocând dispozițiunile art. 15 alin. II. Toate instanțele din Ardeal și Banat: Judecătorii, Tribunalele, Curți de Apel, aproape în toate cazurile au hotărît, că nu poate avea loc anularea unei licitațiuni imobiliare, pe baza art. 68, dacă aceste licitațiuni nu au fost atacate în termen cu contestație, sau dacă aceste contestații au fost respinse înainte de promulgarea legii din 7 Aprilie 1934. În schimb Inalta Curte de Casație S. II, în mod greșit a hotărît, până la deciziunea de mai sus, că vânzarea silită nu este perfectă și definitivă, decât după ce a fost intabulat dreptul de proprietate în favoarea adjudecatarului. Această interpretare greșită credem noi, că a fost dată în urma influințării Procedurii Civile Române, mai bine zis a dispozițiunilor referitoare la vânzarea silită imobiliară din această procedură, care procedură însă până în prezent nu are putere de lege în teritoriile de dincoace de Carpați. Mai mult, după cum vom arăta în cele următoare, situația legală a achiziției dreptului de proprietate în urma unei vânzări silită este cu totul deosebită în teritoriile alipite unde funcționează cartea funduară, față de Procedura Română. Această deosebire se arată și în avizul Consiliului Legislativ asupra proiectului, care a devenit lege la 7 Aprilie 1934: „Dispozițiunile art. 64 alin. II și urm. (art. 68 alin. IV) nu cadrează cu sistemul legii execuționale din Ardeal și Bucovina. Potrivit art. 178 a legii execuționale din Ardeal, se poate face contestație la instanța cărților funduare împotriva licitațiunii pentru viciu de formă. Împotriva încheierii instanței de carte funduară, dată asupra contestațiunii, se poate face recurs potrivit normelor de drept comun. Prin urmare art. 60 al acestui proiect trebuie să conțină măsuri apropiate pentru Ardeal și Bucovina, încadrându-se cu sistemul legii execuționale acolo în vigoare”.

În cele ce urmează vom arăta procedura vânzării silită, așa cum este legiferată în Pr. Rom. și procedura vânzării silită, în teritoriile unde este în vigoare legea execuțională LX: 1881, arătând deosebirile din aceste proceduri, precum și concluziunile cari se impun în urmă acestor deosebiri.

Licitațiunea și adjudecarea bunurilor imobile, este legiferată în Procedura Civilă Română, în art. 536 și următorii. Adjudecarea imobilului vândut, în conformitate cu art. 558 — 560 din Pr. Civ. Rom. se face numai după depunerea prețului și numai după expirarea termenului de recurs în casare, sau după respingerea acestui recurs în casare contra ordonanței de adjudecare. În consecință sub aspectul Pr. Civ. Rom., — așa după cum stabilește și decizia Nr. 41 — 1934 a Inaltei Curți de Casație, Secțiunii Unite, dată asupra constituționalității art. 68 din Legea lichidării datoriilor, — adjudecatarul este considerat de un cumpărător sub condițiune suspensivă dela neînaintarea în termen, sau dela respingerea recursului prevăzut de art. 559 Pr. Civ. Rom. în contra ordonanței de adjudecare. În sprijinul acestei teze se arată, că în conformitate cu art. 560 Pr. Civ. Rom., acest recurs are efect suspensiv, conform art. 561, imobilul este conservat de urmărit și conform art. 565, 567 Pr. Civ. Rom. adjudecatarul primește în posesiune și în proprietate imobilul numai după ce recursul a fost respins. Distribuerea prețului incurs la licitație conform art. 561, 574 și 578 Pr. Civ. Rom. se va face numai după ce ordonanța de adjudecare este definitivă prin respingerea recursului sau prin neînaintarea lui în termen de 40 zile.

În schimb situația de drept a adjudecatarului în provinciile unde mai este în vigoare legea exec. LX. 1881, este cu totul alta. În conformitate cu art. 180 din această lege exec., dacă nu se face contestație în termen de 8 zile, socotite dela ziua de licitație, instanța cărților funduare, — fiind licitația definitivă — eliberează cumpărătorului certificatul de cumpărare, în baza căruia cumpărătorul va putea să ia în posesie imobilul și intru cât va fi împiedecat de către cel executat sau altă persoană, poate să ceară ajutorul autorității comunale sau administrative, pentru luare în posesie. Prin urmare rămâne definitivă însăși vânzarea făcută sub formă de licitație, iar efectul rămânerii definitive a acestei vânzări, este tocmai perfecțiunea și inatacabilitatea vânzării. Într'adevăr, în conf. cu art. 170 alin. 5 din Legea exec., „imobilul se declară

de cumpărat de către cel ce a oferit maximul și prin aceasta licitația se declară terminată". În consecință achiziția proprietății de către cumpărător se face în momentul licitației, sub condiția rezulotorie (contrar Pr. Civ. Rom., unde adjudecarea este făcută sub condiție suspensivă de rămânerea definitivă a ordonanței de adjudecare), că să nu se înainteze contestație în termen de 8 zile, conform art. 178 din Legea exec. și pentru motivele arătate în art. 179, sau să se respingă acea contestație. Ca urmare a acestei norme de drept, dreptul urmăritului la proprietatea imobilului a încetat în momentul adjudecării imobilului de către delegatul judecătoresc, conform dispozițiilor art. 170 alin. 5 suscitată. Din acel moment imobilul a eșit definitiv din patrimoniul urmăritului. Imprejurarea că urmăritul mai figurează ca proprietar în cărțile funduare, nu-i atribuie în fond nici un drept, el fiind considerat numai ca un detentor precar. Faptul că urmăritul își pierde complet dreptul de proprietate, din momentul adjudecării și prin expirarea termenului de 8 zile pentru contestație, sau prin respingerea definitivă a contestației înaintată în termen, se evidențiază din următoarele dispozițiuni ale legii exec. LX: 1881:

1. Conform art. 180, cumpărătorul deși nu a plătit prețul imobilului, poate intra în posesiunea imobilului, în care scop poate cere concursul autorităților administrative sau chiar a instanțelor judecătorești;

2. Conform art. 181 arendașii și chiriașii imobilului vândut la licitație, sunt obligați să cedeze cumpărătorului dreptul de folosință. Chiria ce devine scadentă după ziua licitației i se cuvine cumpărătorului. După ce licitația a rămas definitivă, deși prețul nu a fost plătit integral de cumpărător, deși imobilul nu este intabulat în cartea funduară, locatarul sau arendașul este obligat a plăti chiria cumpărătorului;

3. Conform art. 184 cumpărătorul este obligat să plătească impozitele și taxele către Stat, județ și comună, ce devin scadente după ziua licitației;

În schimb Pr. Civ. Rom., spre deosebire și contradicție cu dispozițiile legale în vigoare în ținuturile de dincoace de Carpați, dispune prin art. 565 și 567 că adjudecatarul primește dreptul de folosință al imobilului, numai după ce a plătit integral prețul de cumpărare, după ce ordonanța de adjudecare a rămas definitivă.

4. Creanțele urmăritorilor față de urmărit, se sting în același moment al adjudecării, bineînțeles numai până la concurența prețului de licitație. Operațiunile ulterioare referitoare la depunerea prețului, la distribuirea lui (serierea creanțelor) privesc numai pe cumpărătorii și creditorii, urmăritul ne mai având nici un alt drept decât numai în cazul, când după satisfacerea creditorilor ar rămânea un plus. Într-adevăr conform art. 188 din Legea exec., după ce licitația a rămas definitivă prin expirarea termenului pentru contestație sau prin respingerea contestației înaintată în termen, instanța cărților funduare fixează *din oficiu* termen pentru dezbaterile serială (formarea tabloului de distribuție a prețului), fără ca cumpărătorul să fi depus integral prețul de cumpărare și bineînțeles fără ca dreptul de proprietate să fi fost intabulat în favoarea cumpărătorului. Mai mult, conform art. 183 din Legea exec.: „cumpărătorul are libertatea de a se învoi cu creditorii ipoteciari relativ la creanțele lor, ce s'ar acoperi din prețul de cumpărare, că acestea să greveze și pentru mai departe imobilul. Aceste creanțe se consideră ca plătite și ordonanțate creditorilor". Obișnuit prețul se depune de către cumpărător numai după ce s'a făcut serierea (tablou de distribuție prețului) și după ce această seriere a rămas definitivă, depunând cumpărătorul în numerar numai sumele datorate creditorilor cu cari nu a încheiat aranjament conf. art. 183.

Pr. Civ. Rom., spre deosebire și în contradicție cu dispozițiile în vigoare în ținuturile de dincoace de Carpați, prin art. 578 dispune, că distribuția prețului se va face numai după ce prețul a fost consemnat de cumpărător și după ce ordonanța de adjudecare a rămas definitivă.

5. Odată licitația rămasă definitivă conform prevederilor art. 180 din Legea exec. LX: 1881, față de urmărit nu mai există o urmărire pendentă, deoarece în caz de nesatisfacerea condițiilor de licitație, măsurile de executare ce mai urmează, privesc numai pe cumpărător și pe urmăritor. În conformitate cu art. 185 din Legea exec., în caz când cumpărătorul nu satisface condițiile de licitație, relicitarea ce se ordonă, se face în regres contra cumpărătorului, iar nu împotriva debitorului urmărit. Mai mult, chiar și urmăritul poate să ceară licitarea în regres contra cumpărătorului, care nu a depus prețul. Deci este evident că în sistemul legii exec. din Ardeal, cumpărătorul este considerat chiar și fără depunerea prețului de proprietar al imobilului urmărit și că debitorul urmărit a pierdut definitiv proprietatea, pentru că putând el cere licitație în regres, nu mai poate fi considerat ca proprietar al imobilului urmărit, fiind o imposibilitate juridică ca cineva să urmărească, să execute propriul său imobil față de o terță persoană. Trecerea imediată a dreptului de proprietate în favoarea cumpărătorului în ziua licitației, demonstrează și faptul, că în ipo-

teza că imobilul este în posesiunea unei terțe persoane, acțiunea de predare în posesiune după ziua licitației îi compete numai cumpărătorului și, nu urmăritului. Deasemenea și acțiunea negatorie în rem o poate intenta numai cumpărătorul. După terminarea licitației urmăritul nu mai poate vinde imobilul, ci numai cumpărătorul.

Faptul că imobilul licitat nu este intabulat în cartea funduară asupra cumpărătorului, măsură ce trebuie efectuată de instanța de carte funduară *din oficiu* conform art. 182, nu are nici o înrăurire asupra valabilității vânzării, care este inatacabilă și definitivă între părțile contractante (deoparte cumpărătorul de altă parte urmăritul, care prin voința legii este substituit de către autoritatea judecătorească). În sistemul de drept existent în Ardeal și Banat, achiziția dreptului de proprietate, prin acte voluntare sau silite este independentă de intabularea acestui drept în cărțile funduare. Până la ordonanța Nr. 4420/19'8, dreptul de proprietate asupra imobilelor se putea transmite chiar și prin contracte verbale. Cartea funduară asigură numai dreptul de publicitate a mutațiunilor imobiliare și numai pentru persoanele de bună credință. Dar în caz de vânzare silită, chiar și acest drept de publicitate este asigurat și fără intabularea dreptului de proprietate, fiind notate în cărțile funduare toate actele de executare, inclusiv mențiunea de ordonare a licitației.

În asemenea împrejurări este fără îndoială că transmiterea dreptului de proprietate asupra imobilelor vândute la licitație, în sistemul de drept existent în ținuturile de dincoace de Carpați este independentă de transcrierea acestui drept de proprietate în cărțile funduare și că acest drept de proprietate se transmite în momentul adjudecării imobilului de către delegatul judecătoresc, *sub condițiunea rezulotorie* ca licitația să nu fie atacată cu contestație în termen de 8 zile sau că această contestație să fie respinsă în mod definitiv.

Art. 15, alin. II, nu poate avea aplicare în nici un caz pentru licitațiile cari au avut loc înainte de 7 Aprilie 1934, din cauza neretroactivității legilor, neputându-se răsturna întregul fundament juridic al vânzării silite din legea exec. LX: 1881, având acest text de lege, art. 15, alin. II, aplicațiune numai în ipoteza când debitorii beneficiari ai conversiunii nu vor achita la termen ratele fixate prin legea din 7 Aprilie 1934. Dovadă că legiuitorul a înțeles să deroge dela dreptul comun numai în această ipoteză, rezultă în mod evident și din felul cum este așezat acest articol, care face parte din Secțiunea II a legii: „Urmărirea sumelor datorite de debitorii agricoli și *decăderile rezultând din neplata lor*".

Chiar și în această ipoteză noi susținem, că dreptul de proprietate asupra imobilului licitat, se transmite în favoarea cumpărătorului, — așa cum prevede Dreptul comun din Ardeal și Banat, — în momentul adjudecării imobilului de către delegatul judecătoresc, sub condițiunea rezulotorie cuprinsă în art. 180 din Legea exec. și că adjudecarea definitivă în sensul legii din 7 Aprilie 1934, adică intabularea dreptului de proprietate în favoarea cumpărătorului, are numai consecința că la aceea dată debitorul urmărit a decăzut din beneficiul termenului față de toți ceilalți creditorii. Această teză, nefiind momentan obiectul preocupării noastre, o susținem numai cu argumentul ce rezultă din art. 14, alin. V, unde se prevede că debitorul va putea împiedeca efectele decăderii în orice stadiu al urmăririi, dar numai până la ziua fixată pentru licitație, dacă va plăti toate sumele scadente în acel moment, inclusiv cheltuelile.

Înalta Curte de Casație în deciziunea ce am comentat în aceste rânduri, a restabilit ordinea juridică într-o chestiune de cea mai mare importanță și unde a fost o adevărată perturbățiune în urma hotărârilor contradictorii de până acum și prin cari hotărâri s'a admis anularea licitațiilor, neținându-se seamă de dispozițiunile categorice, de economia legii execuționale din Ardeal și Banat. Aceste hotărâri de până acum pe mulți debitori suprindători și i-a făcut să nu se dea îndărăpt nici dela abuzuri, sustrăgând dovada de inmanare despre deciziunea de intabulare a dreptului de proprietate, pretinzând apoi desuiințarea măsurilor de vânzare pe motivul, că aceea deciziune de intabularea dreptului de proprietate nu este definitivă. Prin urmare nu ne putem decât felicita pentru deciziunea de mai sus, dată de Înalta Curte de Casație și Justiție S. II în complex de divergență. **M. V.**

CRONICA

Înapoierea guvernatorului. Dl. Miliță Constantin, guvernatorul Băncii Naționale a României s'a înapoiat zilele acestea din străinătate. Se știe că dsa a dus tratative economice și comerciale în numele guvernului român și a Institutului de emisiune la Paris, Berlin și Bruxelles.

Impunerile pe 1937/38. Ministerul de finanțe a dat instrucțiuni cu privire la impunerile pe 1937/38. Lucrările comisiilor de impunere vor începe la 15 Aprilie a. c. Impunerile societăților anonime vor începe în ziua de 5 Maiu și se vor sfârși la 30 Maiu. Verificarea lucrărilor de impunere vor fi făcute de către Ministerul de Finanțe, iar apelurile firmelor mari și ale societăților anonime, vor fi judecate de către comisiuni speciale, în care delegații fiscoșului vor fi numiți de Ministerul de Finanțe.

Prima Ardeleană S. A. de Asigurări Generale din Cluj și-a ținut a 25-a adunare generală ordinară Miercuri, în 31 Martie a. c. S'a hotărât sporirea capitalului social dela 10 milioane la 12 milioane Lei și distribuirea unui dividend de 8 la sută pe anul expirat 1936.

Consiliul Economic Superior. Dl prim-ministru Gh. Tătăărăscu a fost de curând la Praga. În urma discuțiilor avute acolo a constatat întorcându-se în țară, marea nevoie de a avea un organ superior consultativ în problemele de mare importanță economică. Astfel a dispus să se înființeze cât mai în grabă Consiliul superior economic.

Revista Economică și-a mărturisit în nenumărate rânduri neîncrederea în acest Consiliu. Inutilitatea lui se va putea vedea de îndată ce va lua ființă.

Acord financiar româno-german. Intre Banca Raichului și Banca Națională a României s'a încheiat un acord pe baza căruia cu începere dela 1 Aprilie a. c. nu se va mai cota oficial Leul la Berlin și Marca la București, aceasta în urma situației din prezent că între Germania și România nu se mai efectuează tranzacții libere.

Pentru plăși rămâne în vigoare acordul germano-român, stabilit pe bază de mărci germane.

Conferința Micei Înțelegeri. La 1 Aprilie a. c. s'a deschis la Belgrad — pentru 2 zile conferința Consiliului permanent al Micei Înțelegeri. Din partea guvernului român ia parte la această conferință dl ministru de externe Victor Antonescu.

Se țin, dela o vreme încoace, atâtea conferințe încât lumea s'a plictisit de ele, deoarece nu se realizează absolut nimic, în schimb se cheltuiește cu nemiluita.

O fabrică de pneumatice. S'a aprobat printr'un jurnal al consiliului de miniștri, societății „Banloc” industrie și cauciuc, să înființeze o fabrică pentru pneumatice, anvelope și camere de aer pentru automobile, camioane, motociclete etc. și alte articole de cauciuc.

Un pod peste Dunăre. În cursul lunii Aprilie a. c., vor începe lucrările pentru construirea unui pod de cale ferată peste Dunăre, între Turnu Severin și Cladova din Iugoslavia. Lucrările le face o societate croată, iar cheltuelile le suportă ambele state în părți egale. Din punct de vedere economic, acest pod are o însemnătate mare.

Numărul șomerilor din lume. Biroul Internațional al muncii a întocmit anuarul său pe anul 1936. Din acest anuar se poate vedea că numărul șomerilor din întreaga lume este de 18—18.5 milioane. În 1932—33 numărul șomerilor a atins cifra de 26 milioane.

Bursa se menține calmă. Rente au fost mai susținute, în timp ce acțiunile au marcat o ușoară scădere. Bancarele sunt staționare.

Au cotate: Imprumulul înzestrării 55 $\frac{1}{4}$, Exproprierea 53 $\frac{7}{8}$, Inzestrarea 71 $\frac{1}{8}$.

Acțiunile Băncii Naționale au cotate 4.950 Lei, Banca Românească scade la 427, Albina Sibiu 270, Banca Comercială a crescut la 175, Astra Română 1265, Steaua Română 640, Mica 1.616, Reșița 608.

„PATRIA”, institut de credit și economii, s. a., Blaj.

CONVOCATOR.

P. T. Domnii acționari ai băncii „PATRIA”, institut de credit și economii, s. a., Blaj, se invită cu onoare — în sensul §-ului 13 și următorii din statute — la

a LI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Blaj, Marți la 20 Aprilie a. c., orele 16, în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și Constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de administrație, raportul Comitetului de censored, bilanțul și darea absoluturalui;
3. Distribuirea beneficiului net;
4. Stabilirea remunerației pentru membrii comitetului de censored;
5. Fixarea marcelor de prezență pe 1937;
6. Alegerea Consiliului de administrație cu mandat pe trei ani;
7. Alegerea comitetului de censored cu mandat pe trei ani;
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare, sunt rugați să depună la cassa institutului ori la Administrația Centrală Capitulară din Blaj, acțiile și eventual documentele de plenipotență, până la 17 Aprilie ora 12 din zi.

B l a j, la 18 Martie 1937.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

„PATRIA“, institut de credit și economii, s. a., Blaj.

Activ.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1936.		Pasiv.	
		Lei	b.		
Cassa: numerar efectiv		102.307	—	Capital social	10.000.000
Disponibil la bănci:				Fonduri de rezervă:	
In țară		16.752	—	a) Rezervă legală și stat.	240.000
Portofoliu de titluri:				b) Fond pentru amort. creanțelor dub.	72.520
I. Titluri românești:				c) Rezervă specială I. M. Moldovan	100.000
a) Efecte publice v. n. 77.100	—	23.835	—	Fond de pensii a funcț.	1.200.000
b) Titluri cotate la bursă val. nom.	240.000	210.000	—	Diferență de curs nerealizat la portof. de titluri	49.848
c) Titluri necotate la bursă val. nom.	1.175.000	246.100	—	Depuneri spre fructificare:	
Efectele fondului de pensie		300.000	—	a) Pe livrete de economii plătibile la termenele convenite cu deponenții	13.890.276
Portofoliu de scont:				Creditori:	
I. Plătibil în țară:				I. Din țară:	
a) Cambii fără garanții	118.623	—		a) Pe termen	850.272
b) Cambii garantate cu ipoteci	520.750	—	639.373	Imprumuturi de Stat	1.300.000
Din portof. de mai sus se află reescontat: Plătibil în țară	585.250	—		Angajamente de reescont:	
Debitori:				I. Din țară:	
I. Din țară:				a) la B. N. R.	585.250
a) Fără garanții	2.185.835	—		Profit curat	103.510
b) Garanții cu ipotecă	7.428.280	—	9.614.115		
Debitori benef. de legea lichid. dat. din 7/IV 1934 (cota rămasă)			11.985.739		
Imobile:					
a) Necesare com. de bancă	1.500.000	—			
b) Alte imobile	3.700.000	—	5.200.000		
Mobilier		40.000	—		
Conturi diverse		13.455	—		
			28.391.676		28.391.676
CONTURI DE ORDINE:				CONTURI DE ORDINE:	
Cauțiuni statutare		600.000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	600.000
Efecte comerciale în gaj		1.736.450	—	„ „ efecte comerc. în gaj	1.736.450
Ipoteci		16.333.300	—	„ „ ipoteci	16.333.300
Depozite de titluri în păstrare		189.550	—	„ „ titluri în păstrare	189.550
Efecte reescon. în conv. (cota ner.)		12.869.867	—	Angajamente de reesc. în Conversiune	12.869.867
			31.729.167		31.729.167

Spese.		Contul Profit & Pierdere.		Venite.	
		Lei	b.		
Cheltuieli de Administrație		314.800	—	Dobânzi la camb. și deb. din convers	273.940
Diverse spese		126.032	—	Dobânzi la portof. curent	44.443
Impozite		151.499	—	Comisioane	102.233
Dobânzi și Comis. plătite		37.913	—	Venitul portof. de titluri	28.397
Profit		103.510	—	Venitul imobilelor	284.741
			733.754		733.754

B l a j, din ședința Consiliului de administrație ținută la 18 Martie 1937.

Director: ss. **Victor Munteanu**, expert-contabil.

Pentru contabilitate: ss. **Victor Moldovan**, șef-contabil, expert-contabil

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. **Dr. Victor Macaveiu**, președinte.

ss. **Iacob Popa**.

ss. **George Dănilă**.

ss. **Dr. G. Borșan**.

S'a revăzut și găsit în consonanță cu registrele societății.

B l a j, la 19 Martie 1937.

COMITETUL DE CENSORI:

ss. **Aurel C. Domșa**, președinte.

ss. **V. Suci**.

ss. **Dr. Nicolae Mareu**, expert-contabil.

ss. **Iuliu Maior**.

ss. **Vasile Moldovan**.

ss. **Vasile Vlaicu**, revizor expert al „Solidarității”.